

Lehdistötiedote

Luxemburg, 25. huhtikuuta 2017

EU:n tarkastajat: Maahanmuuttajien hotspot-alueet ovat toiminnassa, mutta olennaisen tärkeitä kysymyksiä on edelleen ratkaisematta

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen uudessa kertomuksessa todetaan, että EU:n niin sanottu hotspot-lähestymistapa, jota sovelletaan sääntelemättömän muuttoliikkeen yhteydessä Italiassa ja Kreikassa, on auttanut merkittävästi parantamaan maahanmuuttajien rekisteröintiä ja henkilöllisyyden todentamista sekä turvatarkastuksia. Enemmän pitäisi kuitenkin tehdä, sillä tuhannet maahanmuuttajat ovat edelleen jumittuneena Kreikan saarille. Tarkastajien mukaan monet maahanmuuttajista ovat ilman huoltajaa olevia alaikäisiä, joiden auttamiseksi pitäisi tehdä enemmän.

Vastuu rajavalvonnasta ja turvapaikkahakemusten käsittelystä on ensisijaisesti EU:n jäsenvaltioilla. Euroopan komissio otti käyttöön hotspot-lähestymistavan auttaakseen Kreikkaa ja Italiaa selviytymään maahanmuuttajien määrän äkillisestä merkittävästä kasvusta vuosina 2015 ja 2016. Lähestymistavassa on kyse tuesta, jonka avulla pyritään varmistamaan, että sääntelemättömän muuttoliikkeen mukana saapuvien maahanmuuttajien henkilöllisyys todennetaan, heidät rekisteröidään ja heidän sormenjälkensä otetaan ja heidät siirretään tämän jälkeen tarkoituksenmukaisiin jatkomenettelyihin.

Tarkastajat totesivat, että lähestymistapa oli auttanut muuttoliikkeen hallintaa Italiassa ja Kreikassa erittäin haastavissa ja jatkuvasti muuttuvissa olosuhteissa. Hotspot-alueiden perustaminen kesti suunniteltua kauemmin, mutta ne lisäsivät molempien maiden valmiuksia ottaa vastaan maahanmuuttajia. Lisäksi niiden avulla parannettiin rekisteröintimenettelyjä ja vahvistettiin toimintaan osallistuvien EU:n virastojen koordinoitua. Tarkastajat kuitenkin havaitsivat, että EU:n merkittävästä tuesta huolimatta vastaanottovalmiudet eivät kummassakaan maassa kunnolla riittäneet ottamaan vastaan (Italiassa) tai majoittamaan (Kreikassa) suurta maahanmuuttajien määrää.

Hotspot-lähestymistapaan kuuluu lisäksi, että maahanmuuttajat ohjataan tarkoituksenmukaisiin jatkomenettelyihin, joita ovat kansallinen turvapaikkahakemus, siirto toiseen jäsenvaltioon (soveltuviin tapauksiin) tai palautus lähtömaahan (tai kauttakulkumaahan). Jatkomenettelyt

Lehdistötiedotteessa esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen keskeiset tiedot. Erityiskertomus löytyy kokonaisuudessaan sivustolta www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Tiedottaja Puh. (+352) 4398 47063 Matkapuhelin (+352) 691 55 30 63
Damijan Fišer – Lehdistöavustaja Puh. (+352) 4398 45410 Matkapuhelin (+352) 621 55 22 24
12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg
Sähköposti: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

kuuluvat kuitenkin jäsenvaltioiden vastuualueeseen ja ovat usein hitaita ja alttiita pullonkauloille. Kreikassa uusien maahantulijoiden ei ole maaliskuusta 2016 lähtien enää sallittu lähteä Manner-Kreikkaan vaan heidän on jätettävä turvapaikkahakemuksensa hotspot-alueella. Sisäinen siirto ei myöskään ole enää mahdollista, ja palauttamisprosessi on hidas. Tästä syystä hotspot-alueille saapuu edelleen enemmän muuttajia kuin sieltä lähtee ja ne ovat täysin ylikuormitettuja. Italiassa maahantulijat saavat paremmin tietoa sisäisistä siirroista ja näin ollen siirtoon oikeutettujen henkilöiden määrä on kasvanut. Tarkastajat varoittavat, että keskeisenä ongelman on nyt se, että jäsenvaltioilta ei ole saatu riittävästi lupauksia sisäisiin siirtoihin osallistumisesta. Syyskuuhun 2016 mennessä jäsenvaltiot olivat esittäneet Italialle vain 3 809 virallista siirrettyjen vastaanottolupausta, vaikka kokonaissitoumus oli 34 953 siirrettyä henkilöä.

Tarkastajat lisäävät, että molemmilla mailla on lisäksi suurena huolenaiheena puute riittävästä ilman huoltajaa oleville alaikäisille tarkoitetuista tiloista ja valmiuksista käsitellä heidän tapauksensa. Ilman huoltajaa olevia alaikäisiä arvioitiin olevan syyskuun 2016 lopussa Kreikassa 2 500 ja Italiassa yli 20 000.

“Vuoden 2016 lopussa hotspot-alueilla ja seuraavalla vastaanotto-tasolla oli edelleen puute riittävästä ilman huoltajaa oleville alaikäisille tarkoitetuista tiloista ja valmiuksista käsitellä heidän tapauksensa kansainvälisten standardien mukaisesti,” toteaa toinen kertomuksesta vastaava Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen Hans Gustaf Wessberg. “Ongelmaan on puututtava kiireellisesti.”

Tarkastajat esittävät havaintojensa perusteella joukon suosituksia, joissa kehoitetaan komissiota auttamaan jäsenvaltioita hotspot-lähestymistavan parantamisessa, erityisesti kun on kyse hotspot-alueiden valmiuksista, asiantuntijoiden käytöstä ja hotspot-lähestymistapaan liittyvistä rooleista ja vastuualueista. Ilman huoltajaa olevien alaikäisten kohtelun parantamista silmällä pitäen tarkastajat suosittavat, että komissio vaatii nimittämään lastensuojeluviranomaisen jokaiselle hotspot-alueelle.

Toimittajille tiedoksi

Tarkastajat toteavat, että Kreikalle ja Italialle on saatavilla rahoitustukea EU:n AMIF- ja ISF-rahastojen kansallisista ohjelmista, mutta rahoituksen käytöstä hotspot-alueilla ei ollut tarkastuksen aikaan saatavissa raporttia.

Euroopan komissio ilmoitti myöntäneensä Kreikalle yli 350 miljoonaa euroa hätäapurahan tukea vuoden 2015 alun jälkeen ja yli 190 miljoonaa euroa humanitaarista tukea. Italialle oli myönnetty hätäapuna vuoden 2016 loppuun mennessä lähes 63 miljoonaa euroa. Tarkastuksen aikaan ei ollut vielä saatavilla kertomusta kyseisen rahoituksen käytöstä hotspot-alueisiin.

Erityiskertomus “EU-tason ratkaisu pakolaiskriisiin: hotspot-lähestymistapa” annettiin Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsenten Hans Gustaf Wessbergin ja Istvan Szabolcs Fazakasin yhteisessä valvonnassa. Se on saatavilla tilintarkastustuomioistuimen sivustolla (eca.europa.eu) 23:lla EU:n kielellä.